

De schepenakten van Asse

In 2014 ontvingen we van Rita Merens, een trouwe lezer van De Dobbel-Beker, informatie over oude akten i.v.m. families De Dobbeleer, die tot in de 15de eeuw gingen. Rita Merens had die bekomen van de lokale heemkring Ascania.

Schepengriffie Asse, 15.1.1567

Binnen de familie Vander Eenhueden wordt een gezamenlijk erfdeel¹ overgedragen aan Gillis Vander Eenhueden, fs +Gillis. Hierbij worden ook Quinten De Dobbeleere X Quintyne vander Keelen genoemd. Zij was de dochter van Hector vander Keelen en Gheertruydt vanden Eenhueden.

We hebben Quintinus (°voor 1545) al tegengekomen bij tak 44/46/54, als zoon van Henricus (VI,3). Quintinus had verschillende eigendommen in Sint-Kwintens-Lennik. Zijn vrouw was wellicht afkomstig van Asse.

Schepengriffie Asse, 28.4.1563

Quinten de Dobbelere fs Henricx X Quinyne vander Keelen verkopen hun erfdeel te Asse aan Jan de Greve, priester. Zij had dit erfdeel bekomen van haar grootmoeder Margriete Goossens (X Gillis vanden Eenhueden) en haar ongehuwde oom Vrancken fs Gielis. Deze laatste was een broer van Quintina's moeder.

Schepengriffie Asse, 21.8.1537

Joes en Dierick de Dobbelere fs +Jans dragen op ten behoeve van (=verkopen aan) Peeter de Dobbelaere fs + Dierick hun oom hun erfdeel in verschillende stukken land *op de merliere, borrevael, rottinckan, hogenwech, moleman, aschbekervelt, tienschuerstraetken, ...*

Deze gegevens waren al bekend bij De Dobbel-Beker (tak 44/46/54, VI en VIIa).²

Schepengriffie Asse, 21.6.1546

Peeter de Dobbelaere fs Dirickx verkoopt anderhalf dagwand *opt dachbekervelt aen den holenmersch en de thienschuerstrate, ook nog een stuk land opt velt den hoogenwech aenden hoogenwech aenden moleman.*

Het gaat dus om stukken land die hij eerder in 1537 had gekocht.³

Schepengriffie Asse, 17.6.1546

Peeter de Dobbeleere fs +Diericx verkoopt aan Peeter Meerte fs +Jans, X Margriete Raspoets anderhalf dagwand land *opt rottinckham*, ook nog een half dagwand op dezelfde plaats.

Schepengriffie Asse, 8.5.1499

Jan de Raet fs..., X Josijne Merts kopen samen van Katelijne vanden Bossche fa +Abels, X Gillis de Bloc. Het betreft hier een wat onduidelijke akte met doorgehaalde delen. Het is niet duidelijk of Ghysbrecht Merte fs Jan, Kathelijne Merte X Dieric de Dobbeler, Lysbette Merts fs +Jan, Lysbeth

---

¹ Het gaat over een half dagwand land en een half bunder te Asse, 'op de hille'.

² Dit betekent dus dat Peter de Dobbelaere (VIIb) nog leeft in 1537. En dat zijn neven Joes en Dierick de Dobbelere moeten geboren zijn voor 1512. De erfdeelen in Asse gelegen zijn wellicht afkomstig van de grootvader, Dierick de Dobbelere (VI) of zijn vrouw.

³ Peter de Dobbelaere leeft dus nog in 1546. De koper is Gheeraerden Meerte fs +Willems en zijn vrouw Elisabeth Suuls.

Merts fa Ghysbrecht, al of niet doorgehaalde namen zijn. Vermoedelijk gaat het hier om een transactie tussen de familieleden Merte.

Interessant is de naam van Kathelijne Merte X Dieric de Dobbeler. We leiden hier uit af: Dieric de Dobeler (°voor 1479, +voor ten laatste 1554), voor 1499 gehuwd is met Cathelijne Merte.

Eerder waren er al twee verkopen van stukken land door Peter, de zoon van Dieric, aan personen met de familienaam Merte. We durven daarom hier van uitgaan dat Cathelijne Merte de echtgenote is van de Dieric van generatie VI (stamboom 44/46/54) en wellicht met Asse als herkomst.

Schepengriffie Asse, 2.7.1498

Henrick de Dobbelere sone wijlen henricx koopt twee stukken land in *Asse op den calckhoven*, respectievelijk een dagwand groot en een half bunder groot.⁴

We onthouden hier: Henricus De Dobbeleer (°voor 1453, +voor 1498), met als zoon Henricus De Dobbeleer (°voor 1473, +ten laatste voor 1548).

Gezien de unieke namen Henricus fs Henricus en de periode waarin hij leefde, komen we in Brussel terecht waar Henricus fs Henricus in 1528 poorter wordt.⁵ Vader Henricus wordt schrijnwerker genoemd en dus wellicht afkomstig van Asse. Deze Henricus fs Henricus hadden we in *De Dobbeleer in de 16de eeuwse poorterboeken van Antwerpen en Brussel* als afstammend gezien van een onbekende Dobbeleer NN, mogelijk broer van Dierick X Cathelijne Merte.

Het eerder voorgestelde verband tussen de Brusselse/Antwerpse poorters De Dobbeleer en stamboom 44/46/54 krijg hier dus een extra argument. De Brusselse poorter Henricus fs Henricus zou dan voor zijn verhuis naar Brussel (1528) nog stukken grond gekocht hebben in Asse. Verschillende neven verhuizen ook naar Brussel. Enkel de kinderen van Dierick (VI) blijven in het Pajottenland.

Wellicht hebben voorvaderen van tak 44/46/54 dus een tijd lang in Asse gewoond. We denken hierbij aan generatie V en VI. Oudere generaties III en IV werden al als ambachtslui in Brussel genoteerd in de archieven. De zonen van Gillis en Henricus (schrijnwerker) worden terug poorter van Brussel. Dit zou dus een opmerkelijke terugkerende migratie zijn tussen Brussel en het nabijgelegen Pajottenland!

---

⁴ Ook transcriptie van originele akte door F. De Smedt, ere-voorzitter Ascania, bezorgd aan Rita Merens. Het stuk van een dagwand ligt opt waelborrevelt. Dit toponiem heeft een Gallische basis en betekent een omwalde of beschermde bron. Zie verder: Gallische woorden. Er worden een ganse reeks erfgenamen opgesomd als verkopers, o.a. Lysbeth Merts X Quinten de Bast, maar ook personen met andere familienamen. Henrick de Dobbelere is *na worppen ende verthyen van allen den erfghenamen voirschreven ... wettelyc inne geerft op schoth ende loth. Ghedaen int jaer onsser Heeren duysent vierhondert acht en neghentich opden tweesten dach van hoymaent.*

⁵ In 'De Dobbeleer in de 16de eeuwse poortersboeken van Brussel en Antwerpen' hadden we al de suggestie gedaan dat voor de Henricus fs Henricus-combinatie een verwantschap met generatie V van stamboomtak 44/46/54 mogelijk is. Vader Henricus (°voor 1478, schrijnwerker) zou dan een broer kunnen zijn van Dierick (°vermoedelijk te Asse ca 1455). Bij zonen van deze Dierick blijkt ook een link met Asse te zijn (verkoop van gronden). Uit de schepenbrieven van Asse (1498) komt nu een tweede maal een Henricus fs Henricus-combinatie met een wat vroegere datering. We durven daarom de voorgestelde dateringen uit de poorterboeken met een 20-tal jaren te vervroegen (=datering uit schepenbrieven Asse). In 1498 koopt Henricus fs Henricus in Asse een aantal gronden die overeenstemmen met gronden die al in 1427 door een Henricus fs Jan gekocht werden. Blijkbaar zijn ze dan in een tussenperiode van eigenaar veranderd (zie verder).

Schepengriffie Asse, 1.8.1551

Jan de Dobbeleer fs +Peeters, Jan Matten fs +Rameys met Zegeren GoossensXBarbele de Dobbeleer geven hun toestemming voor schepenen van Lennik voor verkoop van een stuk land te Asse *op de malier, opden barrevael metten eynde tegen de monnicxhage*.⁶

Dus Peeter de Dobbelaer (°voor 1511, +voor 1551)⁷ met als kinderen:

- Jan
- Margriete (°voor 1531, X voor 1551 Jan Matten)
- Barbele (°voor 1531, X voor 1551 Zeger Goossens)

In de schepenbrieven van Pollare (bewerking Rik Van Hauwe) is er nog een vermelding van Zeger Goossens (akte 26.5.1561): Zeger Goossens fs Jan verkoopt voor hemzelf en als voogd van de kinderen van wijlen Jans De Dobbeleer en Beatrice sBeys aan Joes vanden Broecke, de helft van een half bunder en 30 roeden land te Denderwindeke op Kessenbeke.⁸

In een tweede akte (26.5.1561) te Pollare is Jooris de Doncker een erfelijke rente schuldig aan Zegher Goossens fs Jans van 8 gulden/jaar. Hij heeft deze lening aangegaan in 1556 en deze wordt bezet op een stuk weide in Neigem.⁹

Dus we veronderstellen dat Zeger Goossens¹⁰ X voor 1561 Barbele de Dobbeleer (°voor 1541) de schoonbroer is van Jan de Dobbeleer (+voor 1561, X Beatrijs de Beys) en als dusdanig de oom en voogd is van de wezen van Beatrijs de Beys. Er is sprake van een erfdeel gelegen in Denderwindeke, mogelijk ooit eigendom van de grootouders.

---

⁶ Volgens de persoon die de transcriptie van de akte heeft uitgevoerd is Jan Matten wellicht gehuwd met Margriete de Dobbeleer waarvan onmiddellijk daarna sprake is en die samen met Barbara machtiging gegeven heeft. Typische toponiemen zoals borrevael hebben een Gallische basis: bron in de vallei.

⁷ Voor de geboortedatum van Peter (VIb) en zijn broers Henricus (°voor 1525) en Jan (°ca 1475), zie ook Gooik en De Dobbeleer.

⁸ Deze akte is ook ondergebracht bij de schepenbrieven van Denderwindeke. Rik Van Hauwe wijst er op dat in de volgende akte een Pieter de Dobbeleer en zijn weduwe Beatrijs de Beys vermeld wordt. Volgens hem is Pieter de Dobbeleer correct, volgens stamboom 44/46/54 is evenwel Jan de Dobbeleer correct!

⁹ 'Welcke 8 guldens voorcomende is uyt vercoop van meersch competerende den vorigen Zeger de helft en wijlen Pieter de Dobbeleer zijn weduwe Beatrijs de Beys dander helft die daerof de penningen van de selven Zeger ontfangen hadde.' Het lijkt er dus op dat er een meers verkocht is door de familie De Dobbeleer en dat deze vergoed wordt met een jaarlijkse aflossing van 8 gulden. Dit zou dan een minder voorkomende transactie zijn.

¹⁰ Eén van de oudste grafstenen (91X161 cm, vloer van linkerszijbeuk) in de kerk van Sint-Martens-Lennik is deze van de familie Goossens. Het betreft Jan Goossens (+1590), schepen van Lennik en zijn ouders Seger Goossens (+1577), gehuwd met Barbara sDobbeleer. De grafsteentekst is nog moeilijk leesbaar. Uit: L. Van Eeckhoudt, Oude grafstenen in en rond de Sint-Martinuskerk, Bijdrage tot de geschiedenis van Lennik, deel III, 1986, p. 190. Zeger Goossens was pachter van het hof 't Alsingen in Sint-Martens-Lennik en koopt in 1556 van Anthonis Pipenpoy, ook het Hof te Smesselbossche, dat hij evenwel niet zelf uitbaat. De oudste zoon, Jan, zal dan later de volgende pachter van 't Alsingen worden en de tweede zoon, Peeter, zal dan te Smesselbossche uitbaten. We kunnen de geboorte van Zeger Goossens dus schatten als °voor 1531. Uit: L. De Wée, Genealogische schets van de pachtersgeslachten van het Hof 't Alsingen van Sint-Martens-Lennik tijdens het Ancien Régime, Mededeling, maart 2021. De auteur schat zelf het geboortjaar van Zeger Goossens in als 1509. Hij baseerde zich op het werk van Jan Lindemans uit 1933.

Uit al deze gegevens volgt een correctie van generatie VIIb (tak44/46/54)! Bij zowel Jan als zijn zuster Barbara zijn er verwijzingen naar de familie Pipenpoy.¹¹

Schepengriffie Asse, 15.6.1427

Wij schepenen Peeters Pypenpoys tsheren van Assche saluyt met kinessen der waarheit maken cont ende kenlec allen den ghenen die dese lettere selen zyen ochte hoiren lesen dat comen es voor ons Heinrec Jans sDobbeleren wilen was wettege soude ende heeft gecocht...

Heinric fs Jans koopt van Peetren Heinrex ts Costers een half bunder land *opt calckhoven*, ook een dagwand land *opt waelborre velt*.¹² Dus Jans De Dobbeleer (°voor 1382) met zoon Henricus (°voor 1402).

Marc Van Stappen, www.stap-brug.be, 2023

---

¹¹ Zie ook nog twee transacties in Goedenissen Sint-Kwintens-Lennik waarbij Zeger Goossens genoemd wordt als mogelijke (?) familie.

¹² Zie ook originee akte op perkament. Dit zijn blijkbaar dezelfde stukken die later in 1498 opnieuw gekocht worden door Henricus fs Henricus! Het lijkt er dus op dat het dze laatste Henricus (vader) is, die zoon is van Joannes (=V, tak 44/46/54). Probleem voorlopig is dat de gebruikte dateringen voor Joannes (=V) niet overeenstemmen met de hier voorgestelde datering. Een mogelijke verklaring is dat het Joannes (°voor 1380, =III) is wiens nog onbekende zoon Henricus in 1427 eigendommen in Asse koopt. Deze Henricus is dan een oom van Joannes (=V).